

Den 21. februar 2023
M 16-23

RAMMENOTAT TIL EU-MILJØSPECIALUDVALGET om tærskelværdier for havbund under havstrategidirektivet

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Som led i implementeringen af EU's havstrategidirektiv er medlemsstaterne forpligtede til at udarbejde kvantitative tærskelværdier, der fastsætter god miljøtilstand i havmiljøet, bl.a. om havbunden. Der orienteres her om EU-tærskelværdier for havbunden, hvor Danmark skriftligt skal stemme senest den 3. marts 2023. De konkrete tærskelværdier vedrører den maksimale udbredelse af tab og forstyrrelse af havbund. Der er ikke taget stilling til den nationale anvendelse af tærskelværdierne endnu. Dette sker ved første del af havstrategi III i 2024, hvor der skal laves en national tilstandsvurdering og fastsættes miljømål. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at vurdere omfanget af de økonomiske konsekvenser, hvis de foreslåede tærskelværdier anvendes nationalt. Mange af habitattyperne forventes dog at overskride tærskelværdien for 'maksimal udbredelse af dårlig tilstand af hver havbundshabitattype' væsentligt. National anvendelse af tærskelværdierne for havbunden kan få betydning for fiskeriet og råstofindvinding på havet. Andre erhverv kan ligeledes blive berørt, hvis muligheden for at påvirke havbunden begrænses.

Danmark finder, at der på nuværende tidspunkt ikke foreligger et tilstrækkeligt forskningsfagligt grundlag for de foreslåede tærskelværdier for havbund og finder dem bl.a. derfor ikke klar til vedtagelse i EU.

Danmark agter på den baggrund at afstå fra at stemme om forslaget og vil samtidig afgive en række bemærkninger til EU-Kommissionen.

Baggrund

Nærværende høring vedrører tærskelværdier for havbunden. De konkrete tærskelværdier, der ligger til afstemning vedrørende god tilstand for havbunden er:

- Der må maksimalt være 2 pct. tab pr. havbundshabitattype.
- Maksimalt 25 pct. af hver havbundshabitattype må være i dårlig tilstand.

Yderligere detaljer om de konkrete tærskelværdier fremgår af tabel 1 nederst i dette notat.

EU tærskelværdierne for havbund har været under udvikling siden 2020. I efteråret 2022 blev det besluttet, at de skulle godkendes via skriftlig proces i starten af 2023. Ud over de to ovenstående tærskelværdier skal der yderligere udvikles en tærskelværdi for, hvornår en havbundstype er i dårlig tilstand.

Danmark skal senest den 3. marts 2023 tilkendegive sin holdning til EU.

Formål og indhold

I henhold til havstrategidirektivet har EU's medlemsstater siden 2008 været forpligtede til at opnå god miljøtilstand i deres havområder. I 2017 vedtog Kommissionen GES-afgørelsen (Good Environmental Status) i tillæg til havstrategidirektivet. Denne forpligter medlemsstaterne til bl.a. at fastsætte kvantitative tærskelværdier på EU og regionalt niveau, som skal indgå i medlemsstaternes beskrivelse af en god miljøtilstand for deres havområder¹. Tærskelværdierne er en yderligere præcisering af de eksisterende hovedsagligt kvalitative kriterier for god miljøtilstand i havstrategidirektivet og skal iflg. GES-afgørelsen fastsættes bl.a. på grundlag af forsigtighedsprincippet, de potentielle risici for havmiljøet samt det bedste tilgængelige videnskabelige grundlag. Som følge af GES-afgørelsen skal der sættes tærskelværdier for havbunden.

Der vil blive taget stilling til den konkrete nationale anvendelse af tærskelværdierne i forbindelse med udarbejdelse af den nationale tilstandsvurdering og fastsættelse af miljømål, som medlemslandene hvert 6. år skal indrapportere til Kommissionen, næste gang i 2024 i form af havstrategi III. Miljømål skal sigte mod opnåelse af god miljøtilstand og er bindende for danske offentlige myndigheder. Målene skal være målbare, operative og tidsfastsatte, samt tage behørigt hensyn til økonomiske og sociale forhold.

Indsatserne fastlægges efterfølgende i et nationalt indsatsprogram. De konkrete tærskelværdier vil således også få betydning for indsatsprogrammet under havstrategi III, som skal udarbejdes i 2027. I indsatsprogrammet skal der iflg. havstrategidirektivet tages hensyn til bæredygtig udvikling og til de sociale og økonomiske konsekvenser af de påtænkte foranstaltninger. Der kan i forbindelse med fastlæggelsen af indsatsprogrammet anvendes visse undtagelser, og der er mulighed for at tilrettelægge indsatser, så der samtidig tages samfundsmæssige hensyn. Undtagelserne vedrører a) handlinger eller undladelser, som den pågældende medlemsstat ikke er ansvarlig for, b) naturlige årsager, c) force majeure, d) overordnede samfundsinteresser og e) naturlige forhold, som umuliggør en forbedring af de pågældende havområders tilstand inden for tidsfristen. Det er ikke endnu vurderet, hvorvidt der vil kunne anvendes undtagelser i forbindelse med en evt. anvendelse af tærskelværdierne. Opnåelse af god tilstand for havbunden vurderes imidlertid at tage mange år, hvilket skyldes en lang genopretningstid.

Tilstandsvurderingen, tilhørende miljømål, samt det efterfølgende indsatsprogram, sendes i henhold til havstrategiloven i 12 ugers offentlig høring.

Miljøfaglig vurdering

Det fremgår af EU-forslaget, at det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at sætte faste fagligt begrundede tærskelværdier for havbunden. For tærskelværdien for tabt havbund er EU's vurdering

¹ Kommissionens afgørelse (EU) 2017/848 af 17. maj 2017 om fastlæggelse af kriterier og metodiske standarder for god miljøtilstand i havområder samt specifikationer og standardmetoder for overvågning og vurdering og om ophævelse af afgørelse 2010/477/EU.

dog, at tærskelværdien skal være så lav som muligt, da tab typisk er irreversibelt, og derfor har store konsekvenser for det marine miljø. Eksperterne har derfor sat tærskelværdien på 2 pct., med henblik på forsigtighedsprincippet, og i lyset af den eksisterende biodiversitetskrise og de konsekvenser for havbunden, som klimaforandringer forventes at medføre. Tærskelværdien 'Maks. 25 pct. af hver overordnet habitattype er i dårlig tilstand' er baseret på eksisterende tærskelværdier fra habitatdirektivet og ekspertvurderinger, men har ikke et tilstrækkeligt fagligt grundlag. En sund havbund er afgørende for fødegrundlaget for mange andre arter og dermed afgørende for et sundt havmiljø. I hvilket omfang, en naturtype kan "tåle" at være i dårlig tilstand, er variabel fra naturtype til naturtype og afhænger både af den kvalitet den resterende havbundstype i god tilstand har, og hvor sensitiv havbundstypen er. Det er forventningen, at flere habitattyper vil overskride tærskelværdierne for havbunden.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen.

Nærhedsprincippet

Der er tale om fastsættelse af en kvantitativ værdi for en eksisterende forpligtelse (i forhold til at opnå god tilstand), hvilket følger af en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at sagen er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Havstrategidirektivet er implementeret i dansk ret ved lov om havstrategi (jf. lovbekendtgørelse nr.1161 af 25. november 2019). GES-afgørelsen er direkte gældende, jf. TEUF art. 288.

Konsekvenser

Vedtagelse af tærskelværdierne medfører ikke i sig selv konsekvenser, men jf. ovenfor skal der tages stilling til den konkrete nationale anvendelse af og fastsættelse af miljømål og tærskelværdierne i forbindelse med udarbejdelse af den næste nationale tilstandsvurdering i 2024 i havstrategi III. Der skal tilrettelægges indsatser ved det efterfølgende indsatsprogrammet, som skal udarbejdes i 2027.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af tærskelværdierne kræver ikke lovændring.

Økonomiske konsekvenser

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at vurdere omfanget af de økonomiske konsekvenser, hvis de foreslåede tærskelværdier anvendes nationalt. Dette skyldes bl.a. manglende data. Det vurderes dog, at mange af habitattyperne vil overskride tærskelværdien for 'maksimal udbredelse af dårlig tilstand af hver havbundshabitattype' væsentligt. Vanskeligheden ved at vurdere omfanget skyldes også det forhold, at de foreliggende tærskelværdier alene vedrører niveauet for udbredelsen af god tilstand, mens indikatoren for selve kvaliteten (dvs. hvornår noget er i god tilstand) først fastsættes senere. Det er derfor ikke muligt at vurdere, hvilke aktiviteter (og i hvilket omfang) som vil være forenelige med god tilstand. Det er vanskeligt præcist at opgøre de mulige erhvervsøkonomiske konsekvenser for tærskelværdierne, men det er forventningen, at tærskelværdierne for havbunden, hvis anvendt nationalt, især kan få betydning for fiskeriet og råstofindvinding på havet. Andre erhverv kan ligeledes blive berørt, hvis muligheden for at påvirke havbunden begrænses. Det omfatter f.eks. etablering af VE, kystbeskyttelse, CCS og andre. Der kan også blive tale om øget behov for dataindsamling. De økonomiske konsekvenser afhænger bl.a. af, hvordan miljømål fastsættes og anvendelse af undtagelsesbestemmelser. Indsatsbehov kan bl.a. omfatte regulering af fiskeri med

bundsløbende redskaber, regulering af klappning, indsatser i forhold til råstofindvinding og indsatser relateret til eutrofiering. Sidstnævnte vurderes dog at blive adresseret af vandplaner mv.

I relation til fiskeri er der gennemført beregninger for landingsværdier for dansk fiskeri for tærskelværdien 'maksimal udbredelse af dårlig tilstand af hver havbundshabitatype'. Der er et stort spænd for, hvor meget fiskeriet kan blive påvirket, som afhænger af, i hvilke områder man vælger at indføre restriktioner i.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri oplyser på baggrund af beregninger lavet af DTU-Aqua, at hvis fiskeri med bundsløbende redskaber forbydes på 75 pct. af hver habitatype i den danske del af Nordsøen og Østersøen, svarer det til registrerede landingsværdier på mellem ca. 102 mio. kr. og 730 mio. kr. (gennemsnit fra 2017-2021). Det skal bemærkes, at disse opgørelser forudsætter, at fiskeri kan foregå på de resterende 25 pct. af havarealet, og tager således ikke hensyn til andre arealkrævende erhverv. Landingsværdier er ikke et udtryk for de samlede erhvervsøkonomiske konsekvenser. I praksis udgør de erhvervsmæssige konsekvenser for fiskerne ca. 50-60 pct. heraf, når sparede variable omkostninger som f.eks. brændstof og lønninger fratrækkes. Eftersom tærskelværdierne også vil skulle tages i anvendelse i andre EU-lande, vil dansk fiskeri tilsvarende kunne blive påvirket af begrænsninger i disse landes farvande. Disse eventuelle begrænsninger indgår ikke i beregningen. Store nedgange i landinger kan desuden have væsentlige afledte effekter for både økonomi og beskæftigelse i de fiskeriafhængige havne. Der er tale om et 'worst-case' scenarie, hvor det antages, at fiskeri med bundsløbende redskaber ikke kan foregå på en bundtype, hvis den skal være i god tilstand. Hvorvidt dette er et realistisk scenarie kan dog ikke vurderes, idet indikatoren for kvaliteten ikke er fastsat.

Konsekvenserne for tærskelværdien 'maksimal udbredelse af tab pr. havbundshabitatype' kan medføre indsatsbehov i form af begrænsninger i omfanget af råstofindvinding og i visse tilfælde VE og konstruktioner på visse mere sjældne habitater.

En sund havbund er afgørende for fødegrundlaget for mange andre arter, og dermed afgørende for et sundt havmiljø. Opnåelse af god miljøtilstand i havet kan også have positive økonomiske konsekvenser f.eks. i form af produktive fiskebestande for fiskerierhvervet og værdien af et rent og mangfoldigt havmiljø for turismeerhvervet. Et sundt havmiljø kan desuden bidrage til at fremme havets naturlige evne til CO₂-optag og gøre det mere modstandsdygtigt i forhold til klimaforandringer.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Vedtagelse af tærskelværdier på EU- eller regionalt niveau forventes at forbedre kvaliteten af og sammenhængen i EU-medlemsstaters beskrivelser af god miljøtilstand. De vil endvidere sikre konsistens og sammenlignelighed på havregionsniveau. Der er tale om en præcisering af en eksisterende forpligtelse, men anvendelse af tærskelværdierne må forventes at medføre et beskyttelsesniveau, der fører til god miljøtilstand.

Høring

Sagen har været i høring i EU Miljøspecialudvalget.

Danmarks Fiskeriforening mener helt overordnet, at der er en lang række mangler i forhold til kortlægning af EU's havområder og havbundstyper. Man finder, at det faglige grundlag er meget mangelfuldt og ikke af en sådan kvalitet, at der på det nuværende grundlag kan træffes beslutning om tærskelværdier på et oplyst grundlag. Det bemærkes, at store dele af havbunden i EU mangler at blive kortlagt, hvilket fremhæves som en forudsætning for at gennemføre en regulering.

Danmarks Fiskeriforening finder ikke, at vurderingen af omfanget af den fysiske forstyrrelse, herunder fiskeri med bundsløbende redskaber, på havbunden på nogen måde er retvisende i den opgørelse, der henvises til. Man finder, at det er helt afgørende, at det er retvisende data, der ligger til grund for de beslutninger, der træffes. Danmarks Fiskeriforening finder, at der drages konklusioner på baggrund af data, der er aggregeret på et alt for overordnet niveau.

Danmarks Fiskeriforening mener, at de konkrete tærskelværdier vil være umulige for alle medlemslande at leve op til uden en fuldstændig dækkende kortlægning af deres samlede EEZ. I forlængelse heraf finder Danmarks Fiskeriforening, at fastsættelsen af miljømål og tærskelværdier ift. den næste nationale tilstandsvurdering i 2024 skal tage udgangspunkt i den reelle tilstand i havet, hvilket man finder, som minimum kræver en opdateret dækkende overvågning for alle havbundstyper.

Danmarks Fiskeriforening finder, at mulige reguleringer for erhvervsfiskeriet vil kunne gennemføres i de arealer af danske farvande, hvor der ikke er blevet drevet fiskeri i en længere periode. Man mener, at disse områder vil kunne lokaliseres ved anvendelse af VMS-data og AIS data og generelt friholde en afstand på ca. 20 mil til kysten for at tage hensyn til det kystnære fiskeri. Endvidere bemærker Danmarks Fiskeriforening, at selv kystnært vil der være områder, der ikke anvendes til fiskeri, men at det for at lokalisere disse områder vil kræve lokalkendskab gennem lokale fiskeriforeninger.

Danmarks Fiskeriforening finder, at VE-udbygning på havbunde, der som udgangspunkt ikke indeholder fast substrat vil være problematisk, hvis fokus er at fastholde oprindelige struktur og funktioner for de forskellige havbundstyper og økosystemer.

Danmarks Fiskeriforening finder det positivt, at Danmark agter at afstå fra at stemme om forslaget og samtidig vil afgive bemærkninger EU-Kommissionen, om end det ville være et stærkere signal, hvis Danmark stemte imod forslaget.

Verdensnaturfonden (WWF) ser tærskelværdierne for tab og forstyrrelse af havbunden som et ekstremt centralt instrument til at vende den meget negative udvikling for den danske havbunds biodiversitet og samtidigt sikre en dækkende og repræsentativ beskyttelse af havbunden mod direkte pres. Derfor mener man, at den danske havplan allerede nu bør tage højde for tærskelværdierne.

De konkrete tærskelværdier vedrørende god tilstand for havbunden, som ligger til afstemning, er ifølge WWF tilfredsstillende. I forlængelse heraf mener WWF ikke, at man kan forvente at se begyndelsen på en forbedring i den marine biodiversitet før presset fra erhvervsfiskeri med bundsløbende redskaber reduceres ganske betydeligt.

WWF mener, at den danske argumentation for at afstå fra at stemme - nemlig at der på nuværende tidspunkt ikke foreligger et tilstrækkeligt forskningsfagligt grundlag for de foreslåede tærskelværdier - er uinformeret og endda tæt på at være en direkte modarbejdelse af EU's miljømål for havbundens tilstand. WWF mener, at der er rigeligt med grundlag til at støtte aktivt op om en tærskelværdi på maks. 25 pct. af hver havbundshabitattype i dårlig tilstand. WWF finder endvidere, at forsigtighedsprincippet bør komme naturen til gode.

WWF anbefaler regeringen at tage påvirkningen fra bundtrawlfiskeriet alvorligt, idet man finder, at det har en enorm negativ effekt på fisk og deres levesteder, havbundens flora og fauna og havbundens struktur og naturlig evne til at lagre CO₂, og dermed yde et værn mod klimaforandringer. WWF finder endvidere, at implementering af tærskelværdier for havbunden kan gøres med relativt lave omkostninger, da selv mindre reduktioner i fiskeri med bundtrawl vil have en stor effekt. WWF finder desuden, at en anden mulighed er at udpege store udviklingszoner til naturskånsomt fiskeri og dermed

skabe mere ro på havbunden samtidig med, at man finder, at en væsentlig andel af økonomiske tab for fiskerisektoren kan løses ved at anvende EU-midler til at støtte overgangen til fiskeri med naturskånsomme redskaber. En revision af trawlbekendtgørelsen med en udvidelse af trawlzonen fra 3 sømil til f.eks. 12 sømil vil ligeledes gavne naturen og fiskebestande i kystvande.

WWF anbefaler, at et repræsentativt og tværfagligt udsnit af eksperter fra de forskellige danske forskningsinstitutter bliver inddraget i arbejdet med at vurdere kriterier og definitioner for tab og forstyrrelse af havbund. I forhold til erhvervsfiskeri understreger WWF, at det vil være vigtigt at analyser inddrager data for både dansk og udenlandsk fiskeri.

Tænketanken Hav bakker op om, at der skal fastsættes vidensbaserede tærskelværdier for havet. Samtidig peger man på, at der skal iværksættes ambitiøse indsatser for at forbedre vores havmiljø, og at det er Tænketanken Hav's forventning, at Danmark naturligt bakker op om tærskelværdierne på den baggrund.

Med henblik på, at opnå god miljøtilstand i havet finder Tænketanken Hav, at det er på høje tid, at der bliver fastsat tærskelværdier for havbunden. Man fremhæver som et stort problem, at der endnu ikke er tilstrækkelig viden til at fastsætte vidensbaserede tærskelværdier, samt at man finder det naturligt, at tærskelværdier fastsættes på det nuværende vidensgrundlag, og at man genvurderer tærskelværdierne, når den tilstrækkelige viden er tilvejebragt. Tænketanken Hav finder det således vigtigt, at der samles op og evalueres på dem, så man sikrer, at man hele tiden har det bedst mulige vurderingsgrundlag at fastsætte og genvurdere tærskelværdier ud fra.

Tænketanken Hav finder, at en nødvendig konsekvens som følge af, at den danske regering påtænker at afstå fra at stemme, bør være, at Danmark afsætter de tilstrækkelige økonomiske midler til at tilvejebringe denne viden. Ud over nationale midler i Danmark anbefaler Tænketanken Hav, at Danmark arbejder for, at der også iværksættes fælles *calls* under diverse EU-fonde til EU-medlemsstaterne med henblik på at tilvejebringe den nødvendige viden om havbunden.

Hvis tærskelværdierne godkendes af medlemsstaterne, finder Tænketanken Hav det afgørende, at Danmark arbejder ambitiøst på at indfri dem – uanset hvad Danmark selv har stemt. Uanset om tærskelværdierne bliver godkendt eller ej, finder man det således helt afgørende, at Danmark er ambitiøse i forhold til at indfri forpligtelserne om god miljøtilstand generelt, så Danmark sikrer et sundt havmiljø til gavn for biodiversiteten og klimaudfordringen.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) er meget positive over, at der endelig er kommet tærskelværdier for flere af havstrategiens deskriptorer, og nu også havbunden, og bakker fuldt op om de foreslåede tærskelværdier. DN er sikker på, at de foreslåede tærskelværdier vil medvirke til at sikre opnåelse af god miljøtilstand for havbunden i de danske havområder. DN er derfor stærkt forundret over og finder det meget kritisabelt, at regeringen forventes ikke at ville stemme for de foreslåede tærskelværdier. DN finder, at det er nødvendigt at anvende forsigtighedsprincippet nu for at sikre at vores fælles havarealer, og de økosystemer, der er tilknyttet havbunden, og som er levested for mange organismer, kan opnå god miljøtilstand.

DN finder, at det er vigtigt at den grønne omstilling bliver reel grøn, og ikke sker på bekostning af biodiversiteten – en udbygning af havvind uden hensyntagen til havets biodiversitet og mange forskellige økosystemer, vil være ødelæggende. Kystbeskyttelse bør laves således, at den tager hensyn til den natur som den etableres i, og i videst muligt omfang laves således at den medvirker til at genoprette kystnaturen, dette kan være i form af stenrev og udplantning af ålegræs, der er naturlige

bølgebrydere og erosionsdæmpere. Ift. CCS bør dette kun foregå i allerede etablerede olie- og gasfelter, hvor infrastrukturen allerede eksisterer, således at der ikke fjernes yderligere havbund.

Ift. fiskeri finder DN, at et reduceret areal, hvor der kan fiskes med bundsløbende redskaber, kan give en god mulighed for at omlægge fiskeriet til et langt mere skånsomt og bæredygtigt fiskeri. En omlægning til et mere lokalt og skånsomt fiskeri, vil også have afledte effekter på de lokale havne og tilknyttede erhverv.

DN anbefaler, at tærskelværdierne vedtages, som de er, for at vi som land får den rettesnor, der skal til for at opfylde kravene i havstrategidirektivet og dermed sikre vores fælles havmiljø.

Green Power Denmark anerkender regeringens beslutning om at afstå fra at stemme, og i stedet rette bemærkninger mod EU-kommissionen. Green Power Denmark er således enige i, at der skal være tilstrækkeligt forskningsfagligt grundlag for at fastsætte tærskelværdierne for havbunden. Green Power Denmark er også enige i ministeriets bemærkning om, at sammenspil mellem de forskellige EU-politikker og tiltag indtænkes, særligt i forhold til EU's klima og energipolitik.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt at være opbakning blandt et flertal af EU's medlemslande til de foreslåede tærskelværdier. Om end nogle andre lande også forventes at dele de danske opmærksomhedspunkter vedrørende det faglige grundlag for etablering af tærskelværdierne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt det regionale og internationale samarbejde på havmiljøområdet og finder samarbejdet væsentligt i forhold til at opnå et sundt havmiljø. Regeringen anser endvidere fastsættelsen af tærskelværdier i de regionale havkonventioner og EU som et vigtigt led i forhold til implementeringen af havstrategidirektivet, der skal føre til god miljøtilstand i havet. Det bemærkes, at EU's havstrategidirektiv ikke omfatter aktiviteter, der alene tjener forsvarsformål eller den nationale sikkerhed.

Regeringen finder imidlertid ikke, at der på nuværende tidspunkt foreligger et tilstrækkeligt forskningsfagligt grundlag for de foreslåede tærskelværdier for havbund. Vedtages tærskelværdierne er det derfor væsentligt, at der indgår et klart tidsperspektiv for, hvornår tærskelværdierne skal revurderes ud fra et opdateret vidensgrundlag. Hertil kommer, at der på nuværende tidspunkt alene er foreslået tærskelværdier for udbredelse af tab af havbund samt udbredelse af dårlig tilstand, mens der endnu ikke er fastsat en såkaldt kvalitetstærskelværdi, som afgør, hvornår der i et område er dårlig tilstand. Det er vanskeligt at vurdere tærskelværdierne enkeltvis, hvorfor det er vurderingen, at der bør tages stilling til tærskelværdierne samlet. Der er desuden behov for, at tærskelværdierne reflekterer det forhold, at nogle kystnære naturtyper forventeligt vil være omfattet af irreversibelt tab forårsaget inden tærskelværdierne etablering, hvorfor det kan være vanskeligt at opnå god miljøtilstand for disse naturtyper. Endelig bør sammenspil mellem de forskellige EU politikker og tiltag i højere grad indtænkes, f.eks. i forhold til den fælles fiskeripolitik ift. og EU's klima og energipolitik. I den forbindelse opfordres til drøftelsen inden for den fælles fiskeripolitik i forhold til udmøntning af tærskelværdierne.

Danmark agter på den baggrund at afstå fra at stemme om forslaget og vil samtidig afgive ovenstående bemærkninger til EU-Kommissionen.

Tabel 1**Tærskelværdier for havbunden til vedtagelse i EU 3. marts 2023**

Indikator/ Tærskelværdi (tal/trend)	Kort beskrivelse
Maksimal udbredelse af tab pr. havbundshabitattype	<p>Tab kan forårsages af konstruktioner (broer, vindmøllefundamenter, havne og kabler), men kan også forårsages af råstofindvinding og kystsikring mv. Der er tale om tab, hvis det medfører en ændring af den overordnede habitattype, eller en væsentlig påvirkning, som er irreversibel i mere end 12 år.</p> <p>For enkelte habitattyper forventes tærskelværdien at være overskredet. Det gælder særligt for enkelte sjældent forekommende habitattyper så som visse grusede habitattyper, hvor råstofindvinding er omfattende, og ligeledes kan tærskelværdien være overskredet kystnært, hvor havne, kystsikring og landindvinding har fundet sted.</p>
Maks. 2 pct. pr overordnet habitattype Opgørelse af tab skal som minimum inkludere tilbage til 1992, men så langt tilbage som muligt.	<p>Det vurderes ikke muligt på nuværende tidspunkt at sætte én fast fagligt begrundet tærskelværdi, men vurderingen er, at tærskelværdien skal være så lav som muligt, da tab typisk er irreversibelt uden menneskelig intervention, og derfor har store konsekvenser for det marine miljø.</p> <p>I sidste basisanalyse lavede Miljøministeriet en vurdering af omfanget af tab på havbunden. Tabsgraden pr havbundstype varierede fra 0 til 52 pct. Men for langt hovedparten var tabsværdien meget lav, og samlet set vurderedes mindre end 1 pct. af havbunden i Nordsøen og Kattegat at være tabt, og ca. 1 pct. af havbunden i Bælthavet og farvandet omkring Bornholm.</p>
Maksimal udbredelse af dårlig tilstand af hver havbundshabitattype	<p>Dårlig tilstand forårsages af en række parametre fra fysisk forstyrrelse fra fiskeri med bundsløbende redskaber, klapning og under særlige omstændigheder skibsfart, til tab (som ovenfor skal inkluderes i tærskelværdien) samt påvirkning fra eutrofiering og miljøfarlige stoffer, samt invasive arter. Påvirkning fra eutrofiering og miljøfarlige stoffer, samt invasive arter forventes adresseret under deres egne specifikke deskriptorer og bidrage til opnåelse af god miljøtilstand for havbunden. Der er ikke i Danmark lavet en vurdering af tilstand på tværs af alle presfaktorerne, men i sidste basisanalyse indgik en vurdering af omfanget af fysisk forstyrrelse på havbunden. Forstyrrelsesgraden pr. havbundstype varierede, men samlet set vurderes 85 pct. af havbunden i Nordsøen og Kattegat at være påvirket af fysisk forstyrrelse, og 67 pct. af havbunden i Bælthavet og farvandet omkring Bornholm.</p>
Maks. 25 pct. af hver overordnet habitattype er i dårlig tilstand.	<p>Danmark har i dag en væsentligt udnyttelse af havbunden og i havplanen er der planlagt for yderligere aktiviteter.</p> <p>En sund havbund er afgørende for fødegrundlaget for mange andre arter, og dermed afgørende for et sundt havmiljø. Det fremgår dog af ekspertgruppevurderingen bag forslaget om tærskelværdien, at det ikke på nuværende tidspunkt er muligt at sætte én fast fagligt begrundet tærskelværdi. Hvor stort omfang en naturtype kan "tåles" at være i dårlig tilstand, afhænger blandt andet af den kvalitet havbunden i god tilstand har, og hvor sensitiv havbundstypen er. Der kan således ikke siges at være et klart fagligt grundlag, som ligger til grund for valget af tærskelværdier. Det er baseret på eksisterende tærskelværdier fra habitatdirektivet og ekspertvurderinger.</p>

Kilde: Miljøministeriet